

Prezident Zeman podepsal pro projektu dostavby Dukovan zákon vylučující Rusko a Čínu

- CZ24 News | 28. září 2021

ČESKO: Rusko a Čína mají v dostavbě nového bloku Jaderné elektrárny Dukovany oficiálně útrum. Stojí za tím jeho bezpečnostní záruky v rámci takzvaného nízkouhlíkového zákona, který svým podpisem stvrdil český prezident Miloš Zeman. Dané firmy se tak již nebudou moci jakkoliv zúčastnit stavby.

O tom, že Zeman daný zákon podepsal, informoval jeho mluvčí Jiří Ovčáček. Za zmínku stojí také to, že tento dokument předpokládá, že pro výstavbu bude možné využít pouze technologie od dodavatelů ze států, které přistoupily k mezinárodní dohodě o vládních zakázkách z roku 1996. A právě zde tkví kámen úrazu pro Rusko a Čínu - ty totiž mezi tyto státy nepatří. Proto nebude možné jak pro stavbu, tak ani pro údržbu nového bloku použít technologie jakkoli závislé na nepovolených dodavatelích.

Zákon, kterému se mimo jiné přezdívá Lex Dukovany, by měl dle původního záměru dát možnost resortu průmyslu a obchodu poskytnout návratnou finanční výpomoc na stavbu dukovanské elektrárny. Stejně tak by díky němu mělo být možné zavést způsob stanovení výkupní ceny z nového bloku dukovanské elektrárny, což souvisí se zajištěním financování projektu.

Co se týče dalších detailů v zákoně, počítá se například s tím, že pokud bude výkupní cena vyšší než cena tzv. silové elektřiny na trhu, rozdíl uhradí všichni spotřebitelé prostřednictvím tarifů. V případě, že výkupní cena bude nižší než cena na trhu, bude dopad na spotřebitele opačný. Zdůrazněme přitom, že silová elektřina je neregulovaná část z konečné ceny elektřiny pro odběratele.

Daný zákon myslel také na uzavření smlouvy o výkupu elektřiny. Brání totiž jejímu uzavření, pokud by to ohrožovalo bezpečnost, svrchovanost, energetickou bezpečnost, dlouhodobou stabilitu dodávek energií, významné majetkové hodnoty nebo jiný důležitý zájem ČR. V takovém případě by si k tomu příslušné ministerstvo muselo vyžádat stanoviska ministerstev vnitra a zahraničí, všech tří tajných služeb a Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. Když by se ale stalo, že by některá z těchto institucí se smlouvou nesouhlasila, vláda by ji musela předložit Sněmovně i Senátu k vyslovení souhlasu.

Zákon, který Zeman podepsal, se ale rozhodně nezamlouvá všem. Vymezují se proti němu například ekologické organizace Hnutí Duha a Calla. Ty si totiž stojí za tím, že „norma jednostranně a mohutně zvýhodňuje nekonkurenceschopnou jadernou energii proti jiným zdrojům“.

V neposlední řadě zmiňme, že Senát ČR vládě doporučil, aby pro dostavbu dalšího jaderného bloku v ČR vypsala mezinárodní výběrové řízení, aby byla zajištěna „co nejefektivnější, bezpečná, ekonomicky a časově nejvýhodnější varianta s ohledem na národní bezpečnost ČR, která bude dbát na co možná nejvyšší zapojení českých subdodavatelů a v konečném výsledku stabilní a udržitelnou nízkou cenu energie pro odběratele i národní hospodářství“.

Dostavba Dukovan

Nutno podotknout, že dostavba nového bloku dukovanské elektrárny je v poslední době tématem české politické scény. Na konci března informovalo ministerstvo průmyslu a obchodu o záměru nepozvat do výběrového řízení čínskou a ruskou stranu. Právě možnou účast ruského Rosatomu a čínské CGN kritizovala jak část opozice, tak i někteří bezpečnostní experti. Ruský Rosatom byl následně vyřazen z tendru v polovině dubna, a to kvůli kauze Vrbětice. Bezpečnostní dotazník tak byl poslán pouze možným dodavatelům z Francie, Jižní Koreje, Spojených států, tedy firmám EDF, KHNP a Westinghousu.

Poté Poslanecká sněmovna rozhodla, že pro výstavbu bloku bude možné využít jen technologie od dodavatelů takových států, které přistoupily k mezinárodní dohodě o vládních zakázkách, přičemž Rusko ani Čína k takovým nepatří. Příslušný zákon v září podepsal Zeman.

Tento nový jaderný blok bude pravděpodobně plně financovat stát. Podle dřívějších informací by měl v současných cenách stát asi 162 miliard korun, avšak někteří experti uvádí, že cena se zvýší. Podle Karla Havlíčka bude cenu zakázky možné stanovit až na základě nabídek, přičemž mluví o 162 až 400 miliardách korun.

Dukovany mají celkovou výrobní kapacitu 2040 megawattů, to elektrárně umožňuje pokrývat zhruba 20 % spotřeby elektrické energie v České republice. Do elektrické sítě začala elektrárna dodávat energii v roce 1985.